

EURO-VÄLIMERI-SOPIMUS
EUROOPAN YHTEISÖN
JA SEN JÄSENVALTIOIDEN
SEKÄ LIBANONIN TASAVALLAN
VÄLISESTÄ ASSOSIAATIESTA

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolet, jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, jäljempänä 'yhteisö', ja

LIBANONIN TASAVALTA, jäljempänä 'Libanon', jotka

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja Libanonin välisten historiallisten siteiden ja yhteisten arvojen aikaansaaman läheisyyden ja keskinäisen riippuvuuden,

KATSOVAT yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin haluavan vahvistaa näitä siteitä ja luoda vastavuoroisuuden, solidaarisuuden, kumppanuuden ja yhteisen kehityksen pohjalta kestävät suhteet,

KATSOVAT osapuolten arvostaman Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden noudattamisen ja erityisesti ihmisoikeuksien, demokraattisten periaatteiden sekä taloudellisten vapauksien noudattamisen olevan itse assosiaation perusta,

OTTAVAT HUOMIOON viimeaikaisen poliittisen ja taloudellisen kehityksen sekä Euroopan mantereella että Lähi-idässä sekä siitä johtuvan yhteisvastuun Euro–Välimeren alueen vakaudesta, turvallisuudesta ja vauraudesta,

KATSOVAT, että yhteisölle ja Libanonille tärkeää on vapaakauppa, joka taattiin vuoden 1994 tullitariffeja ja kauppaa koskevalla yleissopimuksella (GATT-sopimus) ja Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen liitetyillä muilla monenvälisillä sopimuksilla,

OTTAVAT HUOMIOON Libanonin ja yhteisön välillä olevat taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen erot ja tarpeen vahvistaa taloudellista ja yhteiskunnallista kehitysprosessia Libanonissa,

VAHVISTAVAT, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen kolmannen osan IV osaston soveltamisalaan kuuluvat tämän sopimuksen määräykset sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia erillisinä sopimuspuolina eivätkä osana yhteisöä, kunnes Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti (tapauksen mukaan) ilmoittaa Libanonille, että määräykset sitovat sitä osana yhteisöä Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan pöytäkirjan mukaisesti; sama koskee myös Tanskaa mainittuihin sopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan mukaisesti,

HALUAVAT saavuttaa täysin sopimuspuolten välisen assosiaation tavoitteet panemalla täytäntöön tämän sopimuksen asiaa koskevat määräykset yhteisön ja Libanonin taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen tason lähentämiseksi,

OVAT TIETOISIA tämän vastavuoroisiin etuihin, keskinäisiin myönnytyksiin, yhteistyöhön ja vuoropuheluun perustuvan sopimuksen tärkeydestä,

HALUAVAT kehittää säännöllisen poliittisen vuoropuhelun molempia sopimuspuolia kiinnostavista kahdenvälisistä ja kansainvälisistä kysymyksistä,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA yhteisön haluun tukea Libanonia uudistamaan ja muuttamaan talouttaan ja maan yhteiskunnallista kehitystä,

HALUAVAT aloittaa, ylläpitää ja vahvistaa säännöllisen vuoropuhelun avulla yhteistyötä taloudellisista, tieteellisistä, teknologisista, yhteiskunnallisista, sivistyksellisistä ja audiovisuaalialan kysymyksistä paremman yhteisymmärryksen saavuttamiseksi,

OVAT VAKUUTTUNEITA, että tämä sopimus luo ilmapiirin, joka edistää sopimuspuolten välisten taloussuhteiden kasvua erityisesti kaupan ja investointien aloilla, jotka ovat keskeisiä talouden uudistamisen ja rakenneuudistusohjelman onnistumiselle ja teknologiselle uudistukselle,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 ARTIKLA

1. Perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin välinen assosiaatio.
2. Tämän sopimuksen tavoitteena on:
  - a) tarjota asianmukainen kehys osapuolten väliselle poliittiselle vuoropuhelulle, jonka myötä suhteet voivat lähentyä kaikilla niillä aloilla, jotka osapuolet katsovat merkittäviksi kyseisen vuoropuhelun kannalta;
  - b) vahvistaa tavaroiden ja palvelujen kaupan ja pääoman liikkeiden asteittaisen vapauttamisen edellytykset;
  - c) edistää kauppaa ja sopusointuisten taloudellisten ja yhteiskunnallisten suhteiden laajentumista osapuolten välillä erityisesti vuoropuhelun ja yhteistyön kautta Libanonin ja sen kansan kehityksen ja vaurauden edistämiseksi;
  - d) edistää taloudellista, yhteiskunnallista sekä rahoitus- ja raha-asiain yhteistyötä;
  - e) edistää yhteistyötä muilla yhteisen edun aloilla.

2 ARTIKLA

Osapuolten väliset suhteet samoin kuin tämän sopimuksen kaikki määräykset perustuvat ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ilmaistujen demokratian periaatteiden ja perusluonteisten ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, mikä ohjaa osapuolten sisäpolitiikkaa ja kansainvälistä politiikkaa ja muodostaa tämän sopimuksen olennaisen osan.

1 OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU

3 ARTIKLA

1. Osapuolet aloittavat säännöllisen poliittisen vuoropuhelun. Sen avulla osapuolet voivat perustaa kumppanien kesken kestävästä yhteisvastuullisuuden siteet, jotka edistävät vaurautta, vakaita oloja ja turvallisuutta Välimeren alueella ja kehittävät kulttuurien välistä ymmärtämystä ja suvaitsevaisuutta.
2. Poliittisen vuoropuhelun ja yhteistyön tavoitteena on erityisesti:
  - a) helpottaa osapuolten lähentymistä kehittämällä parempaa molemminpuolista ymmärtämystä ja säännöllistä yhteistoimintaa kumpaakin osapuolta kiinnostavissa kansainvälisissä kysymyksissä;
  - b) tehdä mahdolliseksi kummallekin osapuolelle ottaa huomioon toisen osapuolen kanta ja edut;

- c) vahvistaa Välimeren alueen ja erityisesti Lähi-idän turvallisuutta ja vakaita oloja;
- d) edistää yhteisiä aloitteita.

4 ARTIKLA

Poliittiseen vuoropuheluun kuuluvat kaikki kummankin osapuolen etua koskevat aiheet ja erityisesti niiden olosuhteiden tarkastelu, jotka ovat edellytyksenä rauhan ja turvallisuuden varmistamisessa yhteistyön tukemisen kautta. Vuoropuhelulla pyritään myös luomaan uusia yhteistyömuotoja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

5 ARTIKLA

1. Poliittinen vuoropuhelu tapahtuu säännöllisesti ja tarvittaessa erityisesti:
  - a) ministeritasolla, pääasiassa assosiaationeuvoston puitteissa;
  - b) toisaalta Libanonin korkeiden virkamiesten ja toisaalta neuvoston ja komission puheenjohtajien tasolla;
  - c) käyttämällä täysimääräisesti diplomaattisia yhteyksiä ja erityisesti säännöllisiä tilanneselostuksia ja neuvotteluja kansainvälisten kokousten yhteydessä ja kolmansissa maissa olevien diplomaattisten edustajien välisiä yhteyksiä;

- d) tarvittaessa käyttämällä kaikkia muita menettelyjä, jotka voivat edistää tämän vuoropuhelun syventämistä ja tehostamista.
2. Poliittinen vuoropuhelu aloitetaan Euroopan parlamentin ja Libanonin parlamentin välillä.

II OSASTO

TAVAROIDEN VAPAA LIIKKUVUUS

PERUSPERIAATTEET

6 ARTIKLA

Yhteisö ja Libanon perustavat tämän osaston yksityiskohtaisten sääntöjen sekä vuoden 1994 tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen ja muiden monenvälisten tavaroiden kauppaa koskevien WTO:n perustamissopimuksen, jäljempänä 'GATT-sopimus', liitteenä olevien sopimusten määräysten mukaisesti asteittain vapaakauppa-alueen siirtymäkauden aikana, joka kestää enintään 12 vuotta ja alkaa sinä päivänä, jona tämä sopimus tulee voimaan.

1 LUKU

TEOLLISUUSTUOTTEET

7 ARTIKLA

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan sellaisiin yhteisöstä ja Libanonista peräisin oleviin tuotteisiin, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 25-97 ryhmään ja Libanonin tullitariffiin lukuun ottamatta liitteessä 1 lueteltuja tuotteita.

8 ARTIKLA

Libanonista peräisin olevista tuotteista ei kanneta yhteisöön tuotaessa tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja.

9 ARTIKLA

1. Yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin Libanoniin tuotaessa sovellettavat tuontitullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut poistetaan asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

4# viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kukin tulli ja maksu alennetaan 88 prosenttiin perustullista;

- 4# kuuden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kukin tulli ja maksu alennetaan 76 prosenttiin perustullista;
- 4# seitsemän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kukin tulli ja maksu alennetaan 64 prosenttiin perustullista;
- 4# kahdeksan vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kukin tulli ja maksu alennetaan 52 prosenttiin perustullista;
- 4# yhdeksän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta jokainen tulli ja maksu alennetaan 40 prosenttiin perustullista;
- 4# kymmenen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta jokainen tulli ja maksu alennetaan 28 prosenttiin perustullista;
- 4# yhdentoista vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta jokainen tulli ja maksu alennetaan 16 prosenttiin perustullista;
- 4# kahdentoista vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta jäljellä olevat tullit ja maksut poistetaan.

2. Jos jonkin tuotteen kohdalla ilmenee vakavia vaikeuksia, assosiaatiokomitea voi tarkistaa yhteisestä sopimuksesta 1 kohdan mukaisesti sovellettavia aikatauluja; aikataulua, jonka tarkistamista on pyydetty, ei voida pidentää kyseiselle tuotteelle yli 12 vuoden enimmäissiirtymäajan. Jos assosiaatiokomitea ei päättä asiasta 30 päivän kuluessa siitä, kun Libanon on pyytänyt sitä tarkistamaan aikataulua, Libanon voi keskeyttää aikataulun soveltamisen väliaikaisesti enintään yhden vuoden ajaksi.

3. Kuhunkin tuotteeseen sovellettava perustulli, josta 1 kohdassa määrätyt perättäiset alennukset tehdään, on 19 artiklassa tarkoitettu tulli.

10 ARTIKLA

Tuontitullien poistamista koskevia määräyksiä sovelletaan myös fiskaalisiin tulleihin.

11 ARTIKLA

1. Libanon voi toteuttaa korotettujen tai palautettujen tullien muodossa ajallisesti rajoitettuja poikkeuksellisia toimenpiteitä, jotka poikkeavat 9 artiklan määräyksistä.

2. Näitä toimenpiteitä saa soveltaa ainoastaan varhaisessa kehitysvaiheessa olevaan teollisuuteen tai tiettyihin aloihin, joilla on meneillään rakennemuutos tai joilla on vakavia vaikeuksia, erityisesti jos nämä vaikeudet aiheuttavat vakavia yhteiskunnallisia ongelmia.

3. Libanoniin tuotaviin yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin sovellettavat tullit, jotka on otettu käyttöön näiden poikkeustoimenpiteiden nojalla, saavat olla korkeintaan 25 prosenttia tuotteiden arvosta, ja niihin on edelleen sisällyttävä yhteisöstä peräisin olevien tuotteiden etuuskohtelu. Tällaisten toimenpiteiden kohteena olevien tuotteiden kokonaisarvo saa olla enintään 20 prosenttia yhteisöstä peräisin olevien teollisuustuotteiden kokonaistuonnista viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana, joilta tilastotiedot ovat saatavilla.

4. Näitä toimenpiteitä sovelletaan enintään viiden vuoden ajan, jollei assosiaatiokomitea salli pidempää voimassaoloaikaa. Toimenpiteiden soveltaminen lopetetaan viimeistään kahdentoista vuoden enimmäissiirtymäkauden päättyessä.
5. Näitä toimenpiteitä ei voida ottaa käyttöön tuotteen osalta, jos kaikkien kyseistä tuotetta koskevien tullien ja määrällisten rajoitusten tai vaikutukseltaan vastaavien maksujen tai toimenpiteiden poistamisesta on kulunut yli kolme vuotta.
6. Libanon ilmoittaa assosiaatiokomitealle poikkeustoimenpiteistä, joita se aikoo toteuttaa, ja yhteisön pyynnöstä käydään neuvotteluja toimenpiteistä ja asianomaisista aloista ennen toimenpiteiden käyttöönottoa. Kun Libanon toteuttaa näitä toimenpiteitä, se esittää komitealle aikataulun tämän artiklan mukaisesti käyttöön otettujen tullien poistamisesta. Tässä aikataulussa vahvistetaan asianomaisten tullien poistaminen vuosittain tasamääräisesti, ja poistaminen on aloitettava viimeistään toisen vuoden lopussa tullien käyttöönotosta. Assosiaatiokomitea voi päättää erilaisesta aikataulusta.
7. Poiketen siitä, mitä 4 kohdassa määrätään, assosiaatiokomitea voi uuden tuotannonalan perustamiseen liittyvien vaikeuksien huomioon ottamiseksi antaa Libanonille luvan pitää 1 kohdan nojalla jo käyttöön otetut toimenpiteet voimassa enintään kolmen vuoden ajan 12 vuoden siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

2 LUKU

MAATALOUSTUOTTEET, KALATALOUSTUOTTEET JA JALOSTETUT
MAATALOUSTUOTTEET

12 ARTIKLA

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan sellaisiin yhteisöstä ja Libanonista peräisin oleviin tuotteisiin, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 1-24 ryhmään, Libanonin tullitariffiin ja liitteessä 1 lueteltuihin tuotteisiin.

13 ARTIKLA

Yhteisö ja Libanon vapauttavat asteittain maataloustuotteita, kalataloustuotteita ja jalostettuja maataloustuotteita koskevaa kauppansa molempien osapuolten etujen mukaisesti.

14 ARTIKLA

1. Libanonista peräisin oleviin pöytäkirjassa 1 lueteltuihin maataloustuotteisiin sovelletaan yhteisöön tuotaessa kyseisessä pöytäkirjassa määrättyjä järjestelyjä.
2. Yhteisöstä peräisin oleviin pöytäkirjassa 2 lueteltuihin maataloustuotteisiin sovelletaan Libanoniin tuotaessa kyseisessä pöytäkirjassa määrättyjä järjestelyjä.

3. Tähän lukuun sisältyvien jalostettujen maataloustuotteiden kauppaan sovelletaan pöytäkirjassa 3 määrättyjä järjestelyjä.

15 ARTIKLA

1. Viisi vuotta tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen yhteisö ja Libanon tarkastelevat tilannetta määrittääkseen vuosi tämän sopimuksen tarkistuksen jälkeen sovellettavat yhteisön ja Libanonin toimenpiteet 13 artiklassa määrätyn tavoitteen mukaisesti.

2. Ottaen huomioon osapuolten välisen maataloustuotteiden, kalataloustuotteiden ja jalostettujen maataloustuotteiden kaupan määrän ja tuotteiden erityisen arkuuden yhteisö ja Libanon tarkastelevat assosiaationeuvostossa säännöllisesti, tuotekohtaisesti, järjestelmällisesti ja vastavuoroisuutta noudattaen mahdollisuuksia tehdä toisilleen uusia myönnytyksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan määräysten soveltamista.

16 ARTIKLA

1. Jos toisen osapuolen maatalouspolitiikan täytäntöönpanon tai sen voimassa olevien määräysten muutoksen seurauksena annetaan erityismääräyksiä tai jos sen maatalouspolitiikan täytäntöönpanoon liittyviä voimassa olevia määräyksiä muutetaan tai niiden soveltamisalaa laajennetaan, asianomainen osapuoli voi muuttaa tästä sopimuksesta aiheutuvia järjestelyjä kyseisten tuotteiden osalta.

2. Muutoksen tekvä osapuoli ilmoittaa asiasta assosiaatiokomitealle. Assosiaatiokomitea kokoontuu toisen osapuolen pyynnöstä ottaakseen asianmukaisesti huomioon toisen osapuolen edut.
3. Jos yhteisö tai Libanon 1 kohtaa soveltaessaan muuttaa tässä sopimuksessa määrättyjä maataloustuotteita koskevia järjestelyjä, se myöntää toisen osapuolen alueelta peräisin olevia tuotteita tuotaessa tässä sopimuksessa määrättyä etua vastaavan edun.
4. Sopimuksessa määrätyn järjestelyn muuttamisesta neuvotellaan assosiaationeuvostossa toisen osapuolen pyynnöstä.

17 ARTIKLA

1. Osapuolet sopivat tekevnsä yhteistyötä vähentääkseen petosten mahdollisuutta tämän sopimuksen kauppamääräysten soveltamisen yhteydessä.
2. Sen estämättä, mitä muualla tässä sopimuksessa määrätään, jos osapuoli katsoo, että petoksesta on riittävästi näyttöä esimerkiksi siten, että osapuolten välinen kauppa on kasvanut merkittävästi ja ylittää taloudellisia edellytyksiä kuten tavanomaista tuotanto- ja vientikapasiteettia vastaavan tason, tai jos se katsoo, että toinen osapuoli laiminlyö alkuperäselvitysten tarkastamisen edellyttämän hallinnollisen yhteistyön, osapuolet aloittavat viipymättä neuvottelut asianmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Tätä ratkaisua odotettaessa asianomainen osapuoli voi toteuttaa tarpeellisia pitämiään toimenpiteitä. Toimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tässä sopimuksessa vahvistettujen järjestelyjen toiminnalle.

3 LUKU

YHTEISET MÄÄRÄYKSET

18 ARTIKLA

1. Yhteisön ja Libanonin välisessä kaupassa ei oteta käyttöön uusia tuonti- tai vientitulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja eikä tämän sopimuksen tullessa voimaan jo sovellettavia tuonti- tai vientitulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja koroteta, ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä.
2. Yhteisön ja Libanonin välisessä kaupassa ei oteta käyttöön uusia määrällisiä tuontirajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.
3. Määrälliset tuontirajoitukset tai vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet Libanonin ja yhteisön välisessä kaupassa poistetaan tämän sopimuksen tullessa voimaan.
4. Yhteisö ja Libanon eivät sovelle keskinäiseen vientiinsä tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja eivätkä määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.

19 ARTIKLA

1. Kuhunkin tuotteeseen sovellettava perustulli, josta 9 artiklan 1 kohdassa vahvistetut perättäiset alennukset tehdään, on yhteisöön neuvottelujen päättämispäivänä tosiasiallisesti sovellettu tulli.

2. Jos Libanon liittyy WTO:hon, osapuolten väliseen tuontiin sovellettava tulli on WTO:n sidottu tulli tai liittymispäivänä tosiasiallisesti sovellettu alempi tulli. Jos mitä tahansa tullia alennetaan WTO:hon liittymisen jälkeen kaikkien tuotteiden osalta, on sovellettava alennettua tullia.
3. Edellä 2 kohdassa oleva määräys koskee mitä tahansa tullin alennusta, jota sovelletaan neuvottelujen päättämispäivän jälkeen kaikkien tuotteiden osalta.
4. Osapuolet ilmoittavat toisilleen neuvottelujen päättämispäivänä sovellettavat tullinsa.

20 ARTIKLA

Libanonista peräisin oleviin tuotteisiin ei sovelleta niitä yhteisöön tuotaessa edullisempaa kohtelua kuin se, jota jäsenvaltiot soveltavat keskenään.

21 ARTIKLA

1. Osapuolet pidättyvät kaikista sisäisen verotuksen kaltaisista toimenpiteistä tai käytännöistä, jotka suoraan tai välillisesti saattavat toisen osapuolen tuotteet ja samankaltaiset toisen osapuolen alueelta peräisin olevat tuotteet keskenään eriarvoiseen asemaan.
2. Jommankumman osapuolen alueelle vietyihin tuotteisiin ei voida soveltaa välillisen sisäisen veron palautusta tuotteille suoraan tai epäsuorasti määrätyn välillisen veron määrän ylittävältä osalta.

22 ARTIKLA

1. Tämä sopimus ei ole este tulliliittojen, vapaakauppa-alueiden tai rajakauppajärjestelyjen ylläpitämiselle tai perustamiselle, sikäli kuin ne eivät muuta tässä sopimuksessa määrättyjä kauppajärjestelyjä.
2. Osapuolet neuvottelevat assosiaatiokomiteassa tulliliittojen tai vapaakauppa-alueiden perustamista koskevista sopimuksista ja tarvittaessa kaikista osapuolten kolmansien maiden suhteen soveltamaan kauppapolitiikkaan liittyvistä tärkeistä ongelmista. Tällaisia neuvotteluja käydään erityisesti jonkin kolmannen maan liittyessä yhteisöön sen varmistamiseksi, että yhteisön ja Libanonin yhteiset edut otetaan huomioon.

23 ARTIKLA

Jos osapuoli toteaa, että sen ja toisen osapuolen välisessä kaupassa harjoitetaan tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT 1994 -sopimuksen) VI artiklassa ja omassa sisäisessä lainsäädännössä määritettyjen voimassa olevien kansainvälisten sääntöjen mukaista polkumyyntiä, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tämän polkumyynnin torjumiseksi GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan soveltamisesta tehdyn WTO-sopimuksen ja oman sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

24 ARTIKLA

1. Osapuolten välillä sovelletaan WTO:n tukia ja tasoitustulleja koskevaa sopimusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 35 artiklan soveltamista.

2. Jos osapuoli ennen 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tarpeellisten sääntöjen käyttöön ottamista toteaa, että sen ja toisen osapuolen välisessä kaupassa esiintyy GATT 1994 -sopimuksen VI ja XVI artiklassa määriteltyjen voimassa olevien kansainvälisten sääntöjen ja sisäisen lainsäädännön mukaisia tukia, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet näiden tukien torjumiseksi WTO:n tukia ja tasoitustulleja koskevan sopimuksen ja oman sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

25 ARTIKLA

1. Osapuolten välillä sovelletaan GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja WTO:n suojalausekkeita koskevan sopimuksen määräyksiä.

2. Ennen suojatoimenpiteiden soveltamista kansainvälisten sääntöjen mukaisesti osapuolen, joka aikoo toteuttaa kyseisiä toimenpiteitä, on toimitettava assosiaatiokomitealle kaikki asiaa koskevat tiedot tilanteen perusteelliseksi tarkastelemiseksi, jotta löydettäisiin molempia osapuolia tyydyttävä ratkaisu.

Ratkaisun löytämiseksi osapuolten on välittömästi neuvoteltava asiasta assosiaatiokomiteassa. Jos neuvottelujen tuloksena osapuolet eivät 30 päivän kuluessa neuvottelujen alkamisesta pääse yksimielisyyteen suojatoimenpiteiden soveltamisen välttämisestä, se osapuoli, joka aikoo soveltaa suojatoimenpiteitä, voi soveltaa GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja WTO:n suojalausekkeita koskevan sopimuksen määräyksiä.

3. Tämän artiklan mukaisia suojaustoimenpiteitä valittaessa osapuolten on asetettava etusijalle sellaiset, jotka häiritsevät mahdollisimman vähän tämän sopimuksen toimintaa.

4. Suojaustoimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä assosiaatiokomitealle, joka käsittelee niitä määräajoin tarkoituksenaan erityisesti niiden poistaminen heti, kun olosuhteet sen sallivat.

26 ARTIKLA

1. Jos 18 artiklan 4 kohdan määräysten noudattaminen johtaa:

- a) jälleenvientiin kolmanteen maahan, jonka osalta viejänä oleva osapuoli soveltaa kyseistä tuotetta koskevia määrällisiä vientirajoituksia, vientitulleja tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, tai
- b) sellaisen tuotteen riittämättömään tarjontaan tai mahdolliseen riittämättömään tarjontaan, joka on olennaisen tärkeä viejänä olevalle osapuolelle,

ja jos edellä tarkoitetuista tilanteista aiheutuu tai saattaa aiheutua viejänä olevalle osapuolelle huomattavia vaikeuksia, tämä voi toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä 2 kohdassa määrättyjä edellytyksiä ja menettelyjä noudattaen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista tilanteista aiheutuvat vaikeudet annetaan assosiaatiokomitean tarkasteltaviksi. Assosiaatiokomitea voi tehdä tarvittavan päätöksen vaikeuksien poistamiseksi. Jos se ei ole tehnyt päätöstä 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona ongelma on saatettu sen käsiteltäväksi, viejänä oleva osapuoli voi soveltaa kyseisen tuotteen vientiin aiheellisia toimenpiteitä. Nämä toimenpiteet eivät saa olla syrjiviä, ja ne on poistettava, kun olosuhteet eivät enää edellytä niiden jatkamista.

27 ARTIKLA

Tämä sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän tai kasvien suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen tai kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi tai kultaa tai hopeaa sekä ehtyvien luonnonvarojen suojelua koskevien säännösten ja määräysten perusteella. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai osapuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

28 ARTIKLA

Tämän osaston määräyksissä käytetyn käsitteen "peräisin olevat tuotteet" ("alkuperä tuotteet") määrittely sekä siihen liittyvät hallinnollisen yhteistyön menetelmät esitetään pöytäkirjassa 4.

29 ARTIKLA

Tavarat luokitellaan yhteisöön tuontia varten yhdistetyn tavaranimikkeistön mukaisesti. Libanoniin tuontia varten tavarat luokitellaan Libanonin tullitariffin mukaisesti.

III OSASTO

SIJOITTAUTUMISOIKEUS JA PALVELUT

30 ARTIKLA

1. Osapuolen toiselle osapuolelle myöntämä sijoittautumisoikeutta ja palveluja koskeva kohtelu perustuu kunkin osapuolen palvelukaupan yleissopimuksen (GATS-sopimus) mukaisiin sitoumuksiin ja muihin velvollisuuksiin. Tämä määräys tulee voimaan siitä päivästä lähtien, jona Libanon lopullisesti liittyy WTO:hon.
2. Libanon sitoutuu toimittamaan Euroopan yhteisölle ja sen jäsenvaltioille GATS-sopimuksen XX artiklan mukaisesti laaditun aikataulun erityisistä palveluja koskevista sitoumuksista heti kun se on laadittu.
3. Osapuolet sitoutuvat tarkastelemaan edellä mainittujen määräysten kehittämistä taloudellista integraatiota koskevan sopimuksen laatimiseksi GATS-sopimuksen V artiklan mukaisesti.

4. Assosiaationeuvosto tarkastelee ensimmäisen kerran tämän artiklan 3 kohdassa määrättyä tavoitetta vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

5. Osapuolet eivät toteuta tämän sopimuksen voimaantulopäivän ja Libanonin WTO:hon liittymisen välisenä aikana mitään sellaisia toimenpiteitä tai toimia, joiden vuoksi yhteisön tai Libanonin palveluntarjoajien palvelujen tarjoamisen edellytykset muuttuisivat syrjivämmiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen voimaantulopäivänä.

6. Tässä osastossa tarkoitetaan
  - a) osapuolen 'palveluntarjoajalla' oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka pyrkii tarjoamaan tai tarjoaa palveluja;

  - b) 'oikeushenkilöllä' yritystä tai tytäryhtiötä, joka on perustettu joko jäsenvaltion tai Libanonin lainsäädännön mukaisesti ja jonka kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on joko yhteisön tai Libanonin alueella. Jos ainoastaan oikeushenkilön kotipaikka tai keskushallinto on joko yhteisön tai Libanonin alueella, sen ei katsota olevan yhteisön tai Libanonin oikeushenkilö, ellei sen toiminta ole tosiasiallisesti ja jatkuvasti sidoksissa joko yhteisön tai Libanonin talouteen;

  - c) 'tytäryhtiöllä' oikeushenkilöä, joka on tosiasiallisesti toisen oikeushenkilön hallinnassa;

  - d) 'luonnollisella henkilöllä' henkilöä, joka on joko yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin kansalainen osapuolten kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti.

IV OSASTO

MAKSUT, PÄÄOMA, KILPAILU
JA MUUT TALOUDELLISET MÄÄRÄYKSET

1 LUKU

JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄOMIEN LIIKKUVUUS

31 ARTIKLA

Tämän sopimuksen määräysten puitteissa ja 33 ja 34 artiklan määräysten mukaisesti yhteisön ja Libanonin välillä ei saa rajoittaa pääoman liikkuvuutta eikä syrjiä kansallisuuden tai kansalaisten asuinpaikan tai pääoman investointipaikan perusteella.

32 ARTIKLA

Tämän sopimuksen puitteissa tavaroiden, henkilöiden, palvelujen tai pääoman liikkuvuuteen liittyviin juokseviin maksuihin ei sovelleta rajoituksia.

33 ARTIKLA

1. Tämän sopimuksen muiden määräysten ja muiden yhteisön ja Libanonin kansainvälisten velvollisuuksien mukaisesti 31 ja 32 artiklan määräysten soveltaminen ei rajoita osapuolten välillä tämän sopimuksen voimaantulopäivänä voimassa olevien sellaisten rajoitusten soveltamista, jotka koskevat niiden välistä pääoman liikkuvuutta, johon liittyy suora sijoitus, mukaan luettuna kiinteistöihin, sijoittautuminen, rahoituspalveluiden tarjoaminen tai arvopapereiden pääsy pääomamarkkinoille.

2. Tämä ei kuitenkaan vaikuta yhteisössä asuvien henkilöiden Libanonissa tekemien tai Libanonissa asuvien henkilöiden yhteisössä tekemien sijoitusten ja niistä mahdollisesti saadun voiton siirtoon ulkomaille.

34 ARTIKLA

Jos yhdellä tai useammalla yhteisön jäsenvaltiolla tai Libanonilla on vakavia maksutasevaikeuksia tai tällaiset vaikeudet uhkaavat niitä, yhteisö tai Libanon voi GATT-sopimuksessa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen ja Kansainvälisen valuuttarahaston sääntöjen VIII ja XIV artiklan mukaisesti ottaa käyttöön juokseviin maksuihin sovellettavia rajoituksia, jos kyseiset rajoitukset ovat ehdottoman välttämättömiä. Tapauksen mukaan yhteisö tai Libanon ilmoittaa asiasta viipymättä toiselle osapuolelle ja toimittaa mahdollisimman pian tälle aikataulun kyseisten toimenpiteiden poistamiseksi.

2 LUKU

KILPAILU JA MUUT TALOUDELLISET ASIAT

35 ARTIKLA

1. Seuraavat toimenpiteet ovat yhteensopimattomia tämän sopimuksen moitteettoman toiminnan kanssa siltä osin kuin ne voivat vaikuttaa yhteisön ja Libanonin väliseen kauppaan:

- a) yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten väliset yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena on osapuolten lainsäädännössä määritetty kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen;
- b) yhden tai useamman yrityksen toimesta tapahtuva osapuolten lainsäädännössä määritetty määräävän markkina-aseman väärinkäyttö yhteisön tai Libanonin koko alueella tai merkittävällä osalla sitä.

2. Osapuolet soveltavat omaa kilpailulainsäädäntöään ja vaihtavat tietoja ottaen huomioon luottamuksellisuusvaatimuksen asettamat rajoitukset. Assosiaatiokomitea hyväksyy viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta tarvittavat yhteistyötä koskevat säännöt 1 kohdan soveltamiseksi.

3. Jos yhteisö tai Libanon katsoo, että tietty käytäntö on yhteensopimaton tämän artiklan 1 kohdan kanssa, ja jos kyseinen käytäntö aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavia vaikeuksia toiselle osapuolelle, se voi ottaa käyttöön tarvittavat toimenpiteet neuvoteltuaan asiasta assosiaatiokomiteassa tai 30 työpäivää sen jälkeen, kun asia annettiin assosiaatiokomitean käsiteltäväksi.

36 ARTIKLA

Ottaen huomioon sitoumukset, jotka jäsenvaltiot ja Libanon ovat tehneet tai tulevat tekemään GATT-sopimuksen puitteissa, jäsenvaltiot ja Libanon mukauttavat asteittain valtion kaupalliset monopolit taatakseen, että tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen viidennen vuoden päättyessä tavaroiden hankinnan ja kaupan pitämisen edellytyksissä ei enää esiinny syrjintää jäsenvaltioiden ja Libanonin kansalaisten välillä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi toteutetuista toimenpiteistä on ilmoitettava assosiaatiokomitealle.

37 ARTIKLA

Julkisten yritysten ja niiden yritysten osalta, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeuksia, assosiaationeuvosto varmistaa, että alkaen viidennestä vuodesta tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen ei enää hyväksytä tai pidetä voimassa yhtään yhteisön ja Libanonin välistä kauppaa häiritsevää toimenpidettä osapuolten etujen vastaisesti. Tämä määräys ei estä lainsäädännön perusteella tai tosiasiallisesti näille yrityksille kuuluvien erityistehtävien suorittamista.

38 ARTIKLA

1. Tämän artiklan ja liitteen 2 määräysten mukaisesti osapuolet myöntävät ja varmistavat henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen liittyvien oikeuksien asianmukaisen ja tehokkaan suojelun korkeimpien kansainvälisten standardien mukaisesti, mukaan lukien tehokkaat keinot tällaisten oikeuksien käyttämiseksi.
2. Osapuolet tarkastelevat säännöllisesti tämän artiklan ja liitteen 2 täytäntöönpanoa. Jos henkisen omaisuuden alalla ilmenee kaupankäyntiin vaikuttavia vaikeuksia, neuvottelut aloitetaan pikaisesti jommankumman osapuolen pyynnöstä molempia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

39 ARTIKLA

1. Osapuolet ottavat tavoitteekseen julkisia hankintoja koskevien sopimusten vastavuoroisen ja asteittaisen vapauttamisen.
2. Assosiaationeuvosto toteuttaa 1 kohdan määräysten täytäntöönpanossa tarvittavat toimenpiteet.

V OSASTO

TALOUDELLINEN JA ALAKOHTAINEN YHTEISTYÖ

40 ARTIKLA

Tavoitteet

1. Osapuolet laativat yhdessä tämän osaston alojen yhteistyössä tarvittavat strategiat ja menettelyt.
2. Osapuolet sitoutuvat tiivistämään taloudellista yhteistyötä yhteisten etujensa mukaisesti ja tätä sopimusta luonnehtivan kumppanuuden hengessä.
3. Taloudellisen yhteistyön tavoitteena on tukea Libanonin toimintaa kestävän taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen hyväksi.

41 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Yhteistyö koskee ensisijaisesti aloja, jotka kärsivät sisäisistä vaikeuksista tai joihin Libanonin talouden vapauttamiskehitys vaikuttaa kokonaisuudessaan, ja joihin vaikuttaa erityisesti yhteisön ja Libanonin välisen kaupan vapauttaminen.

2. Yhteistyö kohdistuu myös aloihin, joilla yhteisön ja Libanonin talouksia voidaan lähentää, ja erityisesti aloihin, joilla saadaan aikaan kasvua ja parannetaan työllisyyttä.
3. Ympäristönsuojelu ja ekologisen tasapainon säilyttäminen ovat keskeisessä asemassa toteutettaessa yhteistyötä talouden eri aloilla.
4. Osapuolet voivat sopia taloudellisen yhteistyön laajentamisesta muille aloille, joita tämän osaston määräykset eivät koske.

42 ARTIKLA

Menetelmät ja yksityiskohtaiset säännöt

Taloudellista yhteistyötä toteutetaan erityisesti:

- a) osapuolten välisellä säännöllisellä taloudellisella vuoropuhelulla, joka kattaa kaikki makrotalouspolitiikan alat;
- b) kullakin yhteistyön alalla toteutettavalla säännöllisellä tietojen ja ajatusten vaihdolla, virkamiesten ja asiantuntijoiden tapaamiset mukaan lukien;
- c) neuvonta-, asiantuntija- ja koulutustoimien siirrolla;
- d) yhteisten toimien, kuten seminaarien ja työpajojen, toteuttamisella;
- e) antamalla teknistä ja hallinnollista apua sekä apua lainsäädännön valmistelussa;
- f) tiedon jakamisella yhteistyöaloitteista.

43 ARTIKLA

Koulutus

Yhteistyöllä pyritään:

- a) määrittelemään keinot, joilla parannetaan näkyvästi tilannetta koulutuksen, erityisesti ammatillisen koulutuksen, alalla;
- b) kannustamaan yhteisiin toimintoihin erikoistuneiden toimistojen välisten kiinteiden yhteyksien perustamista ja kokemusten ja taito-tiedon vaihtoa, nuorisovaihtoa ja yliopistojen ja muiden koulutuslaitosten välistä vaihtoa kulttuurien lähentämiseksi;
- c) suosimaan erityisesti naisten pääsyä koulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen, mukaan luettuna tekninen ja korkea-asteen koulutus.

44 ARTIKLA

Yhteistyö tieteen ja tekniikan alalla

Yhteistyön tavoitteena on:

- a) suosia molempien osapuolten tieteellisten yhteisöjen pysyvien suhteiden aikaansaamista, erityisesti seuraavin keinoin:
  - tarjoamalla Libanonille mahdollisuus osallistua yhteisön tutkimus- ja teknologian kehitysohjelmiin yhteisön ulkopuolisten maiden osallistumisesta kyseisiin ohjelmiin annettujen säännösten mukaisesti;

- Libanonin osallistumisella hajautetun yhteistyön verkkoihin;
  - edistämällä koulutus- ja tutkimustoiminnan välistä synergiaa;
- b) Libanonin tutkimustoiminnan valmiuksien parantaminen; sen teknologisen kehityksen edistäminen;
- c) teknisten innovaatioiden sekä uuden teknologian ja taitotiedon siirtämisen tehostaminen;
- d) mahdollisuuksien tarkasteleminen Libanonin osallistumiseksi tutkimusta koskeviin Euroopan yhteisön puiteohjelmiin.

45 ARTIKLA

Ympäristö

1. Osapuolet suosivat yhteistyötä ympäristön heikkenemisen ehkäisyssä, sen saastumisen hallinnassa ja luonnonvarojen järkevän käytön varmistamisessa kestävä kehityksen takaamiseksi.
2. Yhteistyössä keskitytään:
- a) Välimeren veden laatuun ja meren saastumisen rajoittamiseen ja estämiseen;
  - b) jätehuoltoon ja erityisesti myrkyllisten jätteiden käsittelyyn;
  - c) maaperän suolapitoisuuden lisääntymiseen;
  - d) arkojen rannikkoalueiden ympäristöasioiden hallintaan;

- e) ympäristökasvatukseen ja -tietoisuuteen;
- f) pitkälle kehitettyjen välineiden käyttöön ympäristön hallinnassa ja seurannassa ja erityisesti ympäristöä koskevien tietojärjestelmien ja ympäristövaikutuksia koskevien tutkimusten käyttöön;
- g) teollisuuden kehityksen vaikutukseen ympäristöön yleensä ja erityisesti teollisuuslaitosten turvallisuuteen;
- h) maatalouden vaikutukseen maaperän ja veden laatuun;
- i) maaperän suojeluun;
- j) vesivarojen järkevään hallintaan;
- k) yhteisiin tutkimus- ja seurantatoimiin sekä ohjelmiin ja hankkeisiin.

46 ARTIKLA

Yhteistyö teollisuuden alalla

Yhteistyön tavoitteena on:

- a) suosia yhteistyötä osapuolten taloudellisten toimijoiden välillä, mukaan luettuna yhteistyö Libanonin osallistumiseksi yhteisön yritysverkostoihin;

- b) tukea pyrkimyksiä nykyaikaistaa ja uudistaa Libanonin julkisen ja yksityisen sektorin teollisuus (mukaan luettuna maatalous- ja elintarviketeollisuus);
- c) kannustaa yksityisyrittämiselle myönteisen ilmapiirin kehitystä paikallisille markkinoille ja vientimarkkinoille tarkoitetun tuotannon edistämiseksi ja monipuolistamiseksi;
- d) edistää Libanonin inhimillisiä voimavaroja ja teollisuutta käyttämällä paremmin hyväksi innovaatioiden, tutkimuksen ja teknologisen kehityksen alan politiikkoja;
- e) helpottaa pääsyä pääomamarkkinoille tuottavien sijoitusten rahoittamiseksi;
- f) suosia pienten ja keskisuurten yritysten kehitystä erityisesti
  - edistämällä yritysten välisiä yhteyksiä osaksi käyttämällä yhteisön verkostoja ja välineitä teollisuuden yhteistyön ja kumppanuuden edistämiseksi;
  - helpottamalla luotonsaantia investointien rahoittamiseksi;
  - asettamalla käyttöön tieto- ja tukipalvelut,
  - edistämällä inhimillisiä voimavaroja innovaatioiden kannustamiseksi ja aloittamalla hankkeita ja taloudellisia toimia.

47 ARTIKLA

Investointien edistäminen ja suojele

1. Yhteistyön tavoitteena on suunnata Libanoniin enemmän pääomavirtoja, asiantuntemusta ja teknologiaa muun muassa:
  - a) käyttämällä asianmukaisia keinoja investointimahdollisuuksien löytämiseksi ja investointisääntöjä koskevien tiedonsaantikanavien avulla;
  - b) antamalla tietoa ulkoisiin investointeihin liittyvistä eurooppalaisista investointijärjestelmistä (tekninen apu, suora taloudellinen tuki, verokannustimet, investointivakuutus, jne.) ja parantamalla Libanonin mahdollisuuksia hyötyä niistä;
  - c) tarkastelemalla yhteisyritysten perustamista erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osalta ja tarpeen mukaan tekemällä jäsenvaltioiden ja Libanonin välisiä sopimuksia;
  - d) perustamalla investointeihin kannustavia ja niitä edistäviä järjestelmiä;
  - e) oikeudellisella ympäristöllä, joka edistää osapuolten välisten investointien tekemistä, tarpeen mukaan tekemällä jäsenvaltioiden ja Libanonin välisiä investointisuoja koskevia sopimuksia ja kaksinkertaisen verotuksen estäviä sopimuksia.
2. Yhteistyöhön voi sisältyä myös perusteknologian hankintaan ja käyttöön, standardien soveltamiseen, inhimillisten voimavarojen kehittämiseen ja paikallisten työpaikkojen luomiseen liittyvien hankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen.

48 ARTIKLA

Yhteistyö standardoinnin ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin aloilla

Osapuolten yhteistyöhön sisältyy:

- a) erojen vähentäminen standardoinnin, mittaustoiminnan, laadunvalvonnan ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin aloilla;
- b) Libanonin laboratorioiden ajanmukaistamisen kehittäminen;
- c) vastavuoroista tunnustamista koskevien sopimusten neuvottelemineen niin pian kuin niitä koskevat edellytykset täyttyvät;
- d) standardoinnista, laadusta sekä henkisestä, teollisesta ja kaupallisesta omaisuudesta vastuussa olevien Libanonin instituutioiden vahvistaminen.

49 ARTIKLA

Lainsäädäntöjen lähentäminen

Osapuolet tekevät voitavansa lähentääkseen omia lainsäädäntöjään tämän sopimuksen soveltamisen helpottamiseksi.

50 ARTIKLA

Rahoituspalvelut

Yhteistyön tavoitteena on sääntöjen ja standardien lähentäminen muun muassa seuraavilla aloilla:

- a) Libanonin rahoitusmarkkinoiden kehittäminen;
- b) Libanonin rahoituspalvelujen ja rahoituksen valvonnan kirjanpito-, tilintarkastus-, valvonta- ja sääntelyjärjestelmien parantaminen.

51 ARTIKLA

Maatalous ja kalatalous

Yhteistyön tavoitteena on:

- a) suosia tuotannon monipuolistamiseen pyrkiviä politiikkoja;
- b) vähentää riippuvuutta elintarvikkeista;
- c) edistää ympäristön huomioon ottavaa maataloutta;

- d) lähentää osapuolten yritysten, ryhmittymien ja ammatillisten järjestöjen välisiä suhteita;
- e) antaa tukea ja teknistä koulutusta; tukea maatalouden tutkimusta, neuvontapalveluja, maatalousalan koulutusta ja maatalousalan henkilöstön teknistä koulutusta;
- f) yhdenmukaistaa kasvinsuojelu- ja eläinlääkintäalan standardeja;
- g) edistää maaseudun integroitua kehittämistä, mukaan luettuna peruspalvelujen parantaminen ja taloudellisten liitännäistoimien kehittäminen erityisesti alueilla, joilla on hävitetty laittomia viljelykasveja;
- h) edistää yhteistyötä maaseutualueilla, vaihtaa kokemuksia ja taitotietoa maaseudun kehityksestä;
- i) kehittää merikalastusta ja vesiviljelyä;
- j) kehittää pakkaus-, varastointi- ja markkinointitekniikoita ja parantaa jakelukanavia;
- k) kehittää maatalouden vesivaroja;
- l) kehittää metsätaloutta erityisesti metsän istutuksen, metsäpalojen ehkäisyn, metsälaitumien ja aavikoitumisen torjunnan aloilla;
- m) kehittää maatalouden koneistamista ja edistää maatalouspalveluosuuskuntia;
- n) vahvistaa maatalousluottojärjestelmää.

52 ARTIKLA

Liikenne

Yhteistyön tavoitteena on:

- a) tärkeimpiin Euroopan laajuisiin yhteistä etua palveleviin liikennereitteihin yhteydessä olevien teiden, rautateiden, satamien ja lentoasemien infrastruktuurien nykyaikaistaminen ja niiden rakenteiden uudistaminen;
- b) yhteisössä voimassa olevia toiminta- ja turvastandardeja vastaavien standardien laatiminen ja täytäntöönpano;
- c) multimodaalikuljetuksissa, konttikuljetuksissa ja jälleenlaivauksessa käytettävien teknisten välineiden ajanmukaistaminen yhteisön standardien tasolle;
- d) tie-, meri- ja multimodaalikuljetusten parantaminen, satamien ja lentoasemien hallinnan parantaminen, meri- ja ilmaliikenteen valvonnan, rautateiden ja navigointilaitteiden parantaminen;
- e) joukkoliikenteen, mukaan luettuna julkinen liikenne, uudelleenjärjestely ja uudistaminen.

53 ARTIKLA

Tietoyhteiskunta ja televiestintä

1. Osapuolet ovat tietoisia siitä, että tieto- ja viestintäteknikat kuuluvat nykyaikaisen yhteiskunnan keskeisiin tekijöihin ja että ne ovat erittäin tärkeitä taloudelliselle ja yhteiskunnalliselle kehitykselle ja että ne ovat syntyvän tietoyhteiskunnan kulmakivi.

2. Tämän alan yhteistyössä keskitytään:
  - a) vuoropuheluun tietoyhteiskunnan eri näkökohtiin liittyvistä kysymyksistä, myös televiestintäpolitiikoista;
  - b) tietotekniikkaan ja televiestintään liittyvää sääntelyä, standardisointia, vaatimustenmukaisuuden arviointia ja varmentamista koskevien tietojen vaihtoon ja tekniseen apuun kyseisillä aloilla;
  - c) uuden tiedon ja televiestintäteknologian levittämiseen ja pitkälle kehitetyn viestinnän, tietopalvelujen ja teknologian ajanmukaistettuihin laitteisiin;
  - d) tutkimusta ja teknologista kehittämistä tai teollisia sovelluksia koskevien yhteisten hankkeiden edistämiseen ja toteuttamiseen tietotekniikan, viestinnän, telematiikan ja tietoyhteiskunnan alalla;
  - e) libanonilaisten organisaatioiden osallistumiseen pilottihankkeisiin ja eurooppalaisiin ohjelmiin luotujen rakenteiden puitteissa;
  - f) yhteisön ja Libanonin telematiikkaverkostojen ja -palvelujen yhteenliittämiseen ja yhteentoimivuuteen;
  - g) vuoropuheluun kansainvälisiä palveluja koskevasta sääntely-yhteistyöstä, mukaan luettuna tietojen ja yksityisyyden suojaa koskevat näkökohdat.

54 ARTIKLA

Energia

Yhteistyössä keskitytään seuraaviin seikkoihin:

- a) uusiutuvien energiamuotojen edistäminen;
- b) energiansäästön ja energiatehokkuuden edistäminen;
- c) yhteisön ja Libanonin taloudelliset ja yhteiskunnalliset toimijat yhdistäviin tietopankkiverkkoihin liittyvä soveltava tutkimus;
- d) energiaverkkojen nykyaikaistamisen ja kehittämisen tukeminen ja niiden liittäminen yhteen yhteisön verkkojen kanssa.

55 ARTIKLA

Matkailu

Yhteistyössä keskitytään seuraaviin seikkoihin:

- a) matkailualan investointien edistäminen;
- b) matkailuelinkeinoa koskevan tietämyksen ja matkailuun vaikuttavien politiikkojen yhdenmukaisuuden parantaminen;

- c) matkailun hyvän kausittaisen jakautumisen edistäminen;
- d) kulttuuriperinnön merkityksen korostaminen matkailun kannalta;
- e) matkailun ja ympäristön vuorovaikutuksen asianmukaisena säilyttämisen varmistaminen;
- f) matkailuelinkeinon kilpailukyvyn parantaminen tukemalla standardien ja ammatillisen pätevyyden lisäämistä;
- g) tiedonkulun lisääminen;
- h) hotellinjohtoon ja -hallintoon liittyvän koulutuksen ja muun hotellialan koulutuksen tehostaminen;
- i) kokemusten vaihdon järjestäminen matkailualan tasapainoisen ja kestäväen kehityksen varmistamiseksi erityisesti tietojenvaihdon, näyttelyiden, kokousten ja matkailualan julkaisujen avulla.

56 ARTIKLA

Tulliyhteistyö

1. Osapuolet kehittävät tulliyhteistyötä varmistaakseen, että kauppaa koskevia määräyksiä noudatetaan. Tätä varten ne aloittavat tulliasioita koskevan vuoropuhelun.
2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin asioihin:
  - a) tavaroiden tulliselvitykseen liittyvien tarkastusten ja menettelyjen yksinkertaistaminen;

- b) mahdollisuus liittää yhteen yhteisön ja Libanonin passitusjärjestelmät;
- c) asiantuntijoiden välinen tietojenvaihto ja ammatillinen koulutus;
- d) teknisen avun antaminen tarvittaessa.

3. Osapuolten hallintoviranomaiset antavat toisilleen keskinäistä apua pöytäkirjan 5 määräysten mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita tässä sopimuksessa määrättyjä yhteistyön muotoja, jotka liittyvät erityisesti huumausaineiden ja rahanpesun vastaiseen toimintaan.

57 ARTIKLA

Tilastoalan yhteistyö

Tämän alan yhteistyön tavoitteena on osapuolten käyttämien menetelmien yhdenmukaistaminen ja tietojen, mukaan luettuna tietopankkien, hyödyntäminen kaikilla niillä tämän sopimuksen soveltamisaloilla, joilla tilastotietoja voidaan kerätä.

58 ARTIKLA

Kuluttajansuoja

Tämän alan yhteistyöllä on pyrittävä saattamaan yhteisön ja Libanonin kuluttajansuojaohjelmat yhteensopiviksi, ja yhteistyöhön olisi mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä erityisesti seuraavat asiat:

- a) kuluttajalainsäädännön lähentäminen kaupan esteiden välttämiseksi;

- b) vaarallisia elintarvikkeita ja teollisuustuotteita koskevien tietojenvaihtojärjestelmien perustaminen, kehittäminen ja liittäminen toisiinsa (pikavaroitusjärjestelmät);
- c) tietojen ja asiantuntijoiden vaihto;
- d) koulutusohjelmien järjestäminen ja teknisen avun antaminen.

59 ARTIKLA

Yhteistyö instituutioiden ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistamisessa

Osapuolet korostavat oikeusvaltioperiaatteen ja instituutioiden moitteettoman toiminnan merkitystä kaikilla hallinnon tasoilla yleensä ja lainvalvonnassa ja oikeusjärjestelmässä erityisesti. Riippumaton ja tehokas oikeuslaitos ja hyvin koulutetut lakimiehet ovat erityisen tärkeitä tässä yhteydessä.

60 ARTIKLA

Rahanpesu

1. Osapuolet sopivat, että niiden on ponnistettava sinnikkäästi estääkseen niiden rahoitusjärjestelmien käytön rikosten avulla yleensä ja erityisesti huumausainerikosten avulla saatujen varojen rikollisen alkuperän häivyttämiseen.
2. Tämän alan yhteistyöhön voi kuulua hallinnollisen ja teknisen avun antaminen kansainvälisten standardien mukaisten tehokkaiden standardien luomiseksi ja niiden tosiasialliseksi täytäntöön panemiseksi rahanpesun vastaista toimintaa varten.

61 ARTIKLA

Järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisy ja torjunta

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisyssä ja torjunnassa erityisesti seuraavilla aloilla: ihmiskauppa, seksuaalinen hyväksikäyttö, korruptio, rahoitusvälineiden väärentäminen, kiellettyjen, väärennettyjen tai laittomasti valmistettujen tavaroiden laitton kauppa ja erityisesti teollisuusjätteiden ja radioaktiivisen materiaalin laitton kauppa, aseiden ja räjähdysaineiden kauppa, tietokonerikollisuus, varastetut ajoneuvot.
2. Osapuolten on toimittava läheisessä yhteistyössä tarvittavien mekanismien ja standardien laatimiseksi.
3. Tämän alan tekniseen ja hallinnolliseen yhteisyyöhön kuuluu koulutus ja rikollisuuden torjunnasta ja ehkäisystä vastuussa olevien viranomaisten tehokkuuden lisääminen sekä toimenpiteiden kehittäminen rikosten ehkäisemiseksi.

62 ARTIKLA

Laittomia huumausaineita koskeva yhteistyö

1. Osapuolet tekevät toimivaltansa rajoissa yhteistyötä varmistaakseen, että niiden huumausaineita koskeva lähestymistapa on tasapainoinen ja yhtenäinen. Alan politiikalla ja toimilla pyritään vähentämään laittomien huumausaineiden tarjontaa, kauppaa ja kysyntää ja varmistamaan huumausaineiden kemiallisten esiasteiden tehokkaampi valvonta.

2. Osapuolet sopivat näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista yhteistyömenetelmistä. Toimet perustuvat yhteisesti sovittuihin periaatteisiin Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen huumeita koskevassa erityisistunnossa vuonna 1998 hyväksytyjen viiden perusperiaatteen mukaisesti.

3. Osapuolten väliseen yhteistyöhön voi sisältyä tekninen ja hallinnollinen apu erityisesti seuraavilla aloilla: kansallisen lainsäädännön ja politiikkojen laatiminen, instituutioiden ja tiedotuskeskusten perustaminen, henkilöstön koulutus, huumausaineisiin liittyvä tutkimus ja huumausaineiden laittomassa valmistuksessa käytettyjen kemiallisten esiasteiden väärinkäytön estäminen. Osapuolet voivat sopia sisällyttävänsä yhteistyöhön myös muita aloja.

VI OSASTO

YHTEISTYÖ YHTEISKUNNAN JA KULTTUURIN ALOILLA

1 LUKU

VUOROPUHELU JA YHTEISTYÖ YHTEISKUNNALLISTEN ASIOIDEN ALALLA

63 ARTIKLA

Osapuolet päättävät yhdessä tämän osaston alojen yhteistyössä tarvittavista menetelmistä.

64 ARTIKLA

1. Osapuolet aloittavat säännöllisen vuoropuhelun kaikista niiden etua koskevista yhteiskunnalliseen alaan kuuluvista aiheista.
2. Tämän vuoropuhelun avulla etsitään tapoja kehityksen parantamiseksi työntekijöiden liikkuvuuden sekä vastaanottavan osapuolen alueella laillisesti oleskelevien Libanonin ja yhteisön kansalaisten tasavertaisen kohtelun ja yhteiskunnallisen sopeutumisen osalta.
3. Vuoropuheluun sisältyvät erityisesti kaikki asiat, jotka liittyvät:
  - a) siirtolaisyhdyskunnissa vallitseviin elin- ja työskentelyolosuhteisiin;
  - b) siirtolaisuuteen;
  - c) laittomaan maahanmuuttoon;
  - d) Libanonin ja yhteisön kansalaisten tasavertaista kohtelua edistäviin toimiin, vastavuoroiseen kulttuureja ja sivistystä koskevaan tietämykseen, suvaitsevaisuuden kehittämiseen ja syrjinnän poistamiseen.

65 ARTIKLA

1. Osapuolten yhteiskunnallisen alan yhteistyön vahvistamiseksi toteutetaan kaikkiin niiden etua koskeviin asioihin liittyviä hankkeita ja ohjelmia, mukaan luettuna:
  - a) elinolosuhteiden parantaminen erityisesti muita heikommassa asemassa olevilla alueilla ja alueilla, joiden väestö on siirretty;

- b) naisten aseman tukeminen yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa kehityksessä erityisesti koulutuksen ja viestinten kautta;
  - c) Libanonin perhesuunnittelua ja äidin ja lapsen suojelua koskevien ohjelmien kehittäminen ja vahvistaminen;
  - d) sosiaaliturva- ja sairausvakuutusjärjestelmän parantaminen;
  - e) terveydenhuoltojärjestelmän parantaminen erityisesti yhteistyöllä julkisen terveydenhuollon ja sairauksien ehkäisy, terveysturvan ja lääketieteellisen koulutuksen ja hallinnon aloilla;
  - f) nuorista libanonilaisista ja jäsenvaltioissa asuvista eurooppalaisista, nuorisotyöntekijöistä, nuorisojärjestöjen edustajista ja muista nuorisoalan asiantuntijoista koostuvien ryhmien vaihto- ja vapaa-ajan ohjelmien toteuttaminen ja rahoitus keskinäisen kulttuurien tuntemuksen ja suvaitsevuuden parantamiseksi.
2. Osapuolet aloittavat vuoropuhelun kaikista molempien etua koskevista näkökohdista ja erityisesti yhteiskunnallisista ongelmista, kuten työttömyys, huonompikuntoisten kuntoutus, naisten ja miesten tasapuolinen kohtelu, työelämän suhteet, ammatillinen koulutus, työterveys ja työturvallisuus.

66 ARTIKLA

Yhteistyöhankkeet voidaan järjestää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ja asianmukaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa.

2 LUKU

YHTEISTYÖ KULTTUURIASIOISSA, AUDIOVISUAALISTEN VIESTINTEN ALALLA JA
TIEDONVÄLITYKSESSÄ

67 ARTIKLA

1. Osapuolet sopivat edistävänsä kulttuuriyhteistyötä molempia kiinnostavilla aloilla ja toistensa kulttuurien kunnioittamisen hengessä. Ne aloittavat kestävän kulttuurivuoropuhelun. Kyseisellä yhteistyöllä edistetään erityisesti:
  - a) historiallisen ja kulttuuriperinnön säilyttämistä ja entisöimistä (monumentit, historialliset kohteet, esineet, harvinaiset kirjat ja käsikirjoitukset jne.);
  - b) taidenäyttelyiden ja taiteilijoiden vaihtoa;
  - c) kulttuurialalla työskentelevien henkilöiden kouluttamista.
2. Audiovisuaalisten viestinten alan yhteistyöllä pyritään edistämään yhteistyötä yhteistuotannoissa ja koulutuksessa. Osapuolet pyrkivät etsimään keinoja edistää Libanonin osallistumista yhteisön aloitteisiin tällä alalla.
3. Osapuolet sopivat, että yhteisön ja yhden tai useamman jäsenvaltion olemassa olevia kulttuuriohjelmia ja muita molempien osapuolten yhteisen edun mukaisia toimia voidaan laajentaa koskemaan Libanonia.

4. Osapuolet pyrkivät lisäksi edistämään kaupallista kulttuuriyhteistyötä erityisesti yhteisten hankkeiden (tuotanto, investointi, markkinointi), koulutuksen ja tiedonvaihdon kautta.
5. Osapuolet ottavat yhteistyöhankkeita, ohjelmia ja yhteisiä toimia nimetessään erityisesti huomioon nuoret, itseilmaisun, kulttuuriperinnön säilyttämisen, kulttuurin levittämisen ja kommunikaatiotaidot kirjallisessa ja audiovisuaalisessa viestinnässä.
6. Yhteistyö toteutetaan 42 artiklassa esitetyllä tavalla.

3 LUKU

YHTEISTYÖ LAITTOAMAN MAAHANMUUTON EHKÄISEMISEKSI JA RAJOITTAMISEKSI

68 ARTIKLA

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Tätä varten:
  - a) kukin jäsenvaltio suostuu ottamaan takaisin Libanonin alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa Libanonin sitä pyytäessä ja ilman lisämuodollisuuksia, kun kyseiset henkilöt on varmuudella todettu tällaisiksi maahanmuuttajiksi;

- b) Libanon suostuu ottamaan takaisin jäsenvaltioiden alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa jäsenvaltioiden sitä pyytäessä ja ilman lisämuodollisuuksia, kun kyseiset henkilöt on varmuudella todettu tällaisiksi maahanmuuttajiksi.

Jäsenvaltiot ja Libanon myöntävät kansalaisilleen näihin tarkoituksiin asianmukaiset henkilöllisyystodistukset.

2. Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta tämän artiklan velvoitteita sovelletaan ainoastaan sellaisiin henkilöihin, joiden katsotaan yhteisön kannalta olevan niiden kansalaisia Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

3. Libanonin osalta tämän artiklan velvoitteita sovelletaan ainoastaan sellaisiin henkilöihin, joiden katsotaan olevan Libanonin kansalaisia Libanonin oikeusjärjestelmän ja kaikkien asianmukaisten kansalaisuuslakien mukaisesti.

69 ARTIKLA

1. Tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen osapuolet jonkin osapuolen pyynnöstä neuvottelevat ja tekevät toistensa kanssa kahdenvälisiä sopimuksia, joilla säännellään niiden kansalaisten takaisinottovelvollisuuksia. Näillä sopimuksilla säännellään myös kolmannen maan kansalaisten takaisinottojärjestelyjä, jos jokin osapuoli katsoo sen tarpeelliseksi. Tällaisissa sopimuksissa vahvistetaan kyseisten järjestelyjen piiriin kuuluvia henkilöryhmiä koskevat yksityiskohdat sekä niihin kuuluvien henkilöiden takaisinottoa ja palauttamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

2. Libanonille annetaan riittävää taloudellista ja teknistä tukea kyseisten sopimusten täytäntöönpanemiseksi.

70 ARTIKLA

Assosiaationeuvosto tarkastelee, mitä muita yhteisiä toimia voidaan toteuttaa laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi.

VII OSASTO

RAHOITUSYHTEISTYÖ

71 ARTIKLA

1. Tämän sopimuksen tavoitteiden täydelliseksi saavuttamiseksi rahoitusyhteistyötä tarjotaan Libanonille asianmukaisten rahoitusmenettelyjen ja rahoitusvarojen mukaisesti.
2. Osapuolet hyväksyvät nämä menettelyt yhteisellä sopimuksella sopivimpien välineiden avulla tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen.
3. Tämän sopimuksen V ja VI osastoon kuuluvien alojen lisäksi yhteistyöhön voi sisältyä muun muassa:
  - a) talouden nykyaikaistamiseksi tarkoitettujen uudistusten helpottaminen;
  - b) taloudellisen infrastruktuurin jälleenrakentaminen ja ajantasaistaminen;
  - c) yksityisten investointien ja työpaikkojen luomisen edistäminen;

- d) niiden vaikutusten huomioon ottaminen, joita vapaakauppa-alueen asteittaisella käyttöönotolla on Libanonin talouteen, erityisesti kun kyseessä on asianomaisten talouden alojen, erityisesti teollisuuden, ajantasaistaminen ja rakenneuudistus;
- e) yhteiskunnallisella alalla toteutettujen politiikkojen, erityisesti sosiaaliturvan uudistusta koskevan politiikan, rinnakkaistoimenpiteet.

72 ARTIKLA

Välimeren alueen maiden rakennemuutosohjelmien tukemista varten olemassa olevien yhteisön rahoituksellisten välineiden puitteissa ja toimien läheisessä yhteistyössä Libanonin viranomaisten ja muiden varojen antajien, erityisesti kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa, yhteisö tutkii soveltuvia tapoja tukea Libanonin toteuttamia rakennepolitiikkoja, joiden tarkoituksena on rahoituksellisen vakauden palauttaminen kaikki sen tärkeimmät näkökohdat huomioon ottaen ja kasvua suosivien taloudellisten olosuhteiden luominen parantaen samalla väestön sosiaalista hyvinvointia.

73 ARTIKLA

Sen varmistamiseksi, että yhteensovitettua lähestymistapaa noudatetaan poikkeuksellisissa makrotaloudellisissa ja rahoitusta koskevissa ongelmissa, jotka saattavat aiheutua tämän sopimuksen asteittaisesta soveltamisesta, osapuolet valvovat kiinteästi yhteisön ja Libanonin välisten kauppaa ja rahoitusta koskevien suhteiden kehitystä osana V osastossa määrättyä säännöllistä taloudellista vuoropuhelua.

VIII OSASTO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET, YLEISET MÄÄRÄYKSET JA
LOPPUMÄÄRÄYKSET

74 ARTIKLA

1. Perustetaan assosiaationeuvosto, joka kokoontuu ministeritasolla tarvittaessa puheenjohtajansa aloitteesta ja työjärjestyksessään vahvistettujen ehtojen mukaisesti.
2. Assosiaationeuvosto tarkastelee kaikkia tähän sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälisiä tai kansainvälisiä osapuolten yhteisen edun mukaisia kysymyksiä.

75 ARTIKLA

1. Assosiaationeuvosto muodostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Libanonin hallituksen jäsenistä.
2. Assosiaationeuvoston jäsenet voivat käyttää edustajaa työjärjestyksessä vahvistettujen määräysten mukaisesti.
3. Assosiaationeuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

4. Assosiaationeuvoston puheenjohtajuudesta huolehtivat vuorotellen Euroopan unionin neuvoston jäsen ja Libanonin hallituksen jäsen työjärjestyksessä vahvistettujen määräysten mukaisesti.

76 ARTIKLA

1. Assosiaationeuvosto voi tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tehdä päätöksiä sopimuksessa määrätyissä tapauksissa.
2. Tehdyt päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava päätösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Assosiaationeuvosto voi myös antaa asianmukaisia suosituksia.
3. Assosiaationeuvosto tekee päätökset ja antaa suositukset osapuolten yhteisellä sopimuksella.

77 ARTIKLA

1. Perustetaan assosiaatiokomitea, joka vastaa tämän sopimuksen täytäntöönpanosta, jollei neuvoston toimivallasta muuta johdu.
2. Assosiaationeuvosto voi siirtää assosiaatiokomitealle toimivaltansa kokonaan tai osittain.

78 ARTIKLA

1. Assosiaatiokomitea, joka kokoontuu virkamiestasolla, muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenten ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenten edustajista sekä Libanonin hallituksen edustajista.
2. Assosiaatiokomitea vahvistaa työjärjestyksensä.
3. Assosiaatiokomitea kokoontuu yleensä vuorotellen yhteisössä ja Libanonissa.

79 ARTIKLA

1. Assosiaatiokomitealla on valta tehdä päätöksiä tämän sopimuksen hallinnoinnista ja niille aloille kuuluvista asioista, joita koskevan päätösvaltansa assosiaationeuvosto on sille siirtänyt.
2. Assosiaatiokomitea tekee päätöksensä kummankin osapuolen keskinäisessä yhteisymmärryksessä. Tehdyt päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava niiden täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet.

80 ARTIKLA

Assosiaationeuvosto voi päättää tämän sopimuksen täytäntöönpanossa tarvittavan työryhmän tai toimielimen perustamisesta. Se määrittelee alaisuudessaan olevan työryhmän tai toimielimen tehtävät.

81 ARTIKLA

Assosiaationeuvosto toteuttaa kaikki asianmukaiset toimenpiteet yhteistyön ja yhteyksien helpottamiseksi Euroopan parlamentin ja Libanonin parlamentin välillä sekä talous- ja sosiaalikomitean ja vastaavan Libanonin elimen välillä.

82 ARTIKLA

1. Kumpikin osapuoli voi saattaa tämän sopimuksen soveltamisesta tai tulkinnasta johtuvan riidan assosiaationeuvoston käsiteltäväksi.
2. Assosiaationeuvosto voi ratkaista riidan päätöksellään.
3. Kummankin osapuolen on toteutettava 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet.
4. Jos riitaa ei voida ratkaista 2 kohdan mukaisesti, kumpi tahansa osapuoli voi ilmoittaa toiselle osapuolelle välimiehen nimittämisestä; tällöin toisen osapuolen on nimitettävä toinen välimies kahden kuukauden kuluessa ilmoittamisesta. Tätä menettelyä sovellettaessa pidetään yhteisöä ja jäsenvaltioita yhteisesti yhtenä riidan osapuolena.

Assosiaationeuvosto valitsee kolmannen välimiehen.

Välimiesten päätökset tehdään enemmistöpäätöksenä.

Kummankin riidan osapuolen on toteutettava välimiesten päätöksen soveltamiseksi vaaditut toimenpiteet.

83 ARTIKLA

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä:

- a) joita se pitää tarpeellisina estääkseen sen keskeisten turvallisuusetujen vastaisten tietojen levittämisen;
- b) jotka liittyvät aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan taikka puolustuksen kannalta välttämättömien tuotteiden tutkimus- tai kehitystyöhön tai tuotantoon, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailun edellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;
- c) joita se pitää oman turvallisuutensa kannalta keskeisinä yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa sisäisissä levottomuuksissa, sotatilanteessa tai sodan uhkaa merkitsevässä vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa, tai täyttääkseen velvoitteet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

84 ARTIKLA

Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla ja rajoittamatta siihen sisältyviä erityismääräyksiä:

- a) Libanonin yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai niiden yhtiöiden tai yritysten välillä;
- b) yhteisön Libanoniin soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään Libanonin kansalaisten tai sen yhtiöiden tai yritysten välillä.

85 ARTIKLA

Välittömän verotuksen osalta tällä sopimuksella ei:

- a) laajenneta verotukseen liittyviä etuja, joita jompikumpi osapuoli on sitä sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai järjestelyssä myöntänyt;
- b) estetä toista osapuolta hyväksymästä tai soveltamasta veropetoksen tai veronkierron estämiseen tarkoitettuja toimenpiteitä;
- c) rajoiteta kummankaan osapuolen oikeutta soveltaa asianmukaisia verolainsäädäntönsä määräyksiä verovelvollisiin, jotka eivät ole samanlaisessa asemassa erityisesti asuinpaikkansa vuoksi.

86 ARTIKLA

1. Osapuolet toteuttavat kaikki yleiset ja erityiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen niiden tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Ne huolehtivat siitä, että tämän sopimuksen tavoitteet saavutetaan.
2. Jos osapuoli katsoo, että toinen osapuoli on laiminlyönyt jonkin tästä sopimuksesta johtuvan velvoitteensa täyttämisen, se voi toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä. Ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista, lukuun ottamatta erityisen kiireellisiä tapauksia, sen on annettava assosiaationeuvostolle kaikki tarvittavat tiedot tilanteen perusteellista tarkastelua varten kummankin osapuolen kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytämiseksi.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen asianmukaisten toimenpiteiden osalta on ensisijaisesti valittava sellaiset toimenpiteet, jotka aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa tämän sopimuksen toimivuudelle. Osapuolet sopivat myös, että kyseiset toimenpiteet toteutetaan kansainvälisen lainsäädännön mukaisesti ja niiden on oltava suhteutettuja rikkomukseen.

Näistä toimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä assosiaationeuvostolle, jossa niistä neuvotellaan toisen osapuolen sitä pyytäessä.

87 ARTIKLA

Liitteet 1–2 ja pöytäkirjat 1–5 ovat tämän sopimuksen erottamaton osa.

88 ARTIKLA

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan 'osapuolilla' toisaalta yhteisöä tai jäsenvaltioita taikka yhteisöä ja jäsenvaltioita, niiden toimivallan mukaisesti, ja toisaalta Libanonia.

89 ARTIKLA

1. Tämä sopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi.
2. Osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla siitä toiselle osapuolelle. Tämän sopimuksen voimassaolo päättyy kuuden kuukauden kuluttua kyseisestä ilmoituksesta.

90 ARTIKLA

Tätä sopimusta sovelletaan toisaalta alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta kyseisen sopimuksen määräysten mukaisesti sekä toisaalta Libanonin alueeseen.

91 ARTIKLA

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena arabian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen. Sopimus talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön.

92 ARTIKLA

1. Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.
2. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.
3. Tämän sopimuksen tullessa voimaan se korvaa Brysselissä 3 päivänä toukokuuta 1977 allekirjoitetut Euroopan talousyhteisön ja Libanonin tasavallan välisen yhteistyösopimuksen sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja Libanonin välisen sopimuksen.

93 ARTIKLA

Väliaikainen sopimus

Jos ennen tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämien menettelyjen päätökseen saattamista tämän sopimuksen joidenkin osien määräykset, erityisesti tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvät määräykset, saatetaan voimaan yhteisön ja Libanonin välisellä väliaikaisella sopimuksella, osapuolet sopivat, että näissä olosuhteissa tämän sopimuksen II ja IV osaston ja liitteiden 1 ja 2 sekä pöytäkirjojen 1–5 soveltamiseksi ja niihin sisältyvien velvoitteiden osalta ilmaisulla "sopimuksen voimaantulopäivä" tarkoitetaan väliaikaisen sopimuksen voimaantulopäivää.